

Reactie Nibud op wetsvoorstel “regels met betrekking tot pandbeleningen”

Het Nibud (Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting) probeert het welzijn van mensen te verhogen door ze planmatig met geld om te laten gaan.

Algemeen

Pandbelening is misschien wel de oudste manier om krediet op te nemen. In de afgelopen decennia is de kredietmarkt in Nederland sterk uitgebreid. Persoonlijke leningen, doorlopend krediet en roodstand zijn gangbaar geworden en beschikbaar voor vrijwel iedereen. Pandbelening is daardoor in Nederland gemarginaliseerd.

De afgelopen jaren is consumptief krediet sterk gereguleerd. Die regulering is bedoeld om overkreditering te voorkomen. Bij pandbelening is dat nog niet gebeurd en geldt nog de verouderde Pandhuiswet van 1910. Daarom is het Nibud blij dat de regelgeving hieromtrent gemoderniseerd wordt. Wel plaatsen we enkele kanttekeningen.

Transparantie

Consumenten kunnen kiezen uit verschillende manieren om nu extra geld te verkrijgen dat ze later weer terugbetalen. Naast consumptief krediet is pandbelening er daar een van. Omdat consumenten pandbelening als een alternatief voor krediet kunnen zien, is het belangrijk dat ze de een goede afweging tussen die twee kunnen maken qua kosten. Het is goed dat in de pandbeleningsvergoeding alle mogelijke kosten en vergoedingen zijn opgenomen en dat er een duidelijke overeenkomst wordt opgesteld. Wel vindt het Nibud het vreemd dat in het wetsvoorstel gesproken wordt van een rentepercentage per maand voor pandbeleningen, terwijl voor consumptief krediet een rentepercentage per jaar verplicht moet worden getoond. Dit is des te ongelukkiger, nu de maximale rente gezet wordt op eerst 9% en later 4,5% per maand. Dit zijn getallen die gemakkelijk verward kunnen worden, alsof het een rentepercentage per jaar betreft. Het Nibud pleit er voor om naast de maandbedragen ook verplicht rentepercentages per jaar te tonen.

Hoogte van de maximale pandbeleningsvergoeding

De maximale vergoeding voor pandbelening ligt fors hoger dan de maximale rente voor consumptief krediet. Niet duidelijk is waarom dit verschil zo groot dient te zijn. Vanuit de Memorie van Toelichting begrijpen wij dat de maximale vergoeding zo hoog is omdat er anders geen markt zou zijn voor pandbelening. Dit is een heel andere invalshoek dan die gekozen is bij de regulering van consumptief krediet. Daar is consumentenbescherming geprefereerd boven het bestaan van een markt. Het Nibud pleit er voor om consumentenbescherming ook bij pandbelening als uitgangspunt te nemen voor het vaststellen van de maximale vergoeding.

Voordeel van pandbelening voor een consument t.o.v. consumptief krediet is dat het maximale verlies overzienbaar is. Men kan bij pandbelening hoogstens het onderpand kwijt raken, terwijl men bij consumptief krediet te maken kan krijgen met incassokosten en het rente-op-rente effect. Aan de andere kant heeft het pandhuis het voordeel dat het onderpand al in bezit is en dat er dus geen incassokosten nodig zijn. Bovendien heeft het pandhuis het onderpand zelf kunnen waarderen,

waardoor ook winst gemaakt kan worden bij de verkoop van het onderpand. Daardoor is er nog een tweede bron van inkomsten mogelijk voor het pandhuis. Deze bron van inkomsten wordt echter niet gereguleerd. Vraag is dan ook waarom niet aangesloten kan worden bij het nu geldende maximale rentepercentage voor consumptief krediet (16% op jaarbasis).

Verder mist er in dit wetsvoorstel een aanpassingsmechanisme voor deze maximale pandbeleningsvergoeding, zoals die voor consumptief krediet wel bestaat. De hoogte van de maximale rente is daarbij gekoppeld aan de hoogte van de wettelijke rente.

Utrecht, 7 augustus 2011